

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی (PhD) بهداشت باروری

عنوان:

تبیین چگونگی ترس از زایمان طبیعی و تعیین عوامل مرتبط با آن در زنان نخست
باردار

نگارنده:

سهیلا پیرداده بیرانوند

اساتید راهنما:

سرکار خانم دکتر زهرا بهبودی مقدم

سرکار خانم دکتر مهوش صلصالی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر حمید علوی مجد

اسفند ۱۳۹۴

چکیده فارسی

تبیین چگونگی ترس از زایمان طبیعی و تعیین عوامل مرتبط با آن در زنان نخست باردار

زمینه: ترس از زایمان طبیعی، یک مشکل شایع در زنان باردار می باشد و در بسیاری از مواقع، منجر به درخواست و یا انجام عمل سزارین می شود. جهت ارایه راهکارهای ارتقا دهنده سلامت زنان، طراحی و اجرای برنامه های مناسب مداخله ای، باید ابتدا وضعیت ترس از زایمان در زنان شناسایی شده، سپس با تحلیل و تبیین عوامل مرتبط با آن بهترین راهکارهای پیشگیری را ارایه نمود. بنابراین، مطالعه حاضر با هدف تعیین شیوع و عوامل مرتبط با ترس از زایمان طبیعی در زنان نخست باردار و تبیین درک و تجربه ترس آنان از زایمان طبیعی انجام شد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر یک مطالعه ترکیبی متوالی توضیحی از نوع انتخاب مشارکت کنندگان بود. ابتدا مطالعه ای کمی از نوع مقطعی با هدف تعیین شیوع و عوامل مرتبط با ترس از زایمان طبیعی انجام شد. در این مرحله، ۴۰۰ زن نخست باردار با سن حاملگی ۳۲-۱۸ هفته که در سال ۱۳۹۳ جهت انجام مراقبت های روتین بارداری به مراکز و پایگاه های بهداشتی منتخب شهر خرم آباد مراجعه کرده بودند، به روش خوشه ای چند مرحله ای انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه های نگرش زایمان (Childbirth Attitude Questionnaire)، مشخصات دموگرافیک، مشخصات بارداری فعلی و حمایت اجتماعی نورتوس (Northouse Social Support Questionnaire) استفاده شد. آنالیز داده ها با آزمون های کای اسکوئر، تی، من ویتنی و رگرسیون لجستیک چند متغیره انجام شد، سپس با استفاده از داده های کمی، مطالعه ای با رویکرد تحلیل محتوای کیفی از نوع قراردادی بر روی ۱۵ زن نخست باردار که به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب شده و نمره ترس آنها مساوی یا بیشتر از ۲۸ بود با هدف تبیین درک و تجربه ترس آنان از زایمان طبیعی انجام شد. روش جمع آوری داده ها در این مرحله مصاحبه های نیمه ساختار یافته انفرادی با استفاده از سوالات باز بود. در نهایت، توضیح نتایج کمی با استفاده از داده های کیفی ارایه شد.

یافته ها: در مرحله کمی مطالعه، میانگین سن زنان $4/5 \pm 24/44$ سال بود. ۹۲/۷ درصد آنها خانه دار و ۴۳/۸ درصد دارای تحصیلات متوسطه بودند. روش زایمانی منتخب اکثریت آنها (۷۰/۸ درصد) روش طبیعی بود. میانگین سن حاملگی آنها $23/70 \pm 5/50$ هفته بود. ۱۵/۳ درصد آنها در کلاس های آمادگی برای زایمان شرکت نموده بودند. ۷۷/۳ درصد آنها در مورد فرآیند زایمان طبیعی و مراحل آن اطلاعات داشتند و بیشترین منبع اطلاعات آنها رسانه های جمعی (۱۸/۳ درصد) و دوستان و آشنایان (۱۸/۳ درصد) بود. میانگین نمره ترس از زایمان طبیعی ($37/86 \pm 9/44$) و شیوع ترس از زایمان طبیعی ($CAQ \geq 28$) ۸۰/۸

درصد بود. بر اساس نتایج آنالیز رگرسیون لجستیک چند متغیره عدم کفایت درآمد برای مخارج زندگی، عدم شرکت در کلاسهای آمادگی برای زایمان ($p < 0.05$) و روش زایمانی منتخب (زایمان طبیعی) ($p < 0.001$) پیشگویی کننده ترس از زایمان طبیعی بودند. تجزیه و تحلیل داده های مرحله کیفی منجر به ظهور سه درون مایه احساس عدم توانمندی برای زایمان طبیعی، سر در گمی در تصمیم گیری و نگرانی از پیامد های زایمان طبیعی شد که درک زنان نخست باردار از ترس از زایمان را تبیین نموده و به توضیح داده های کمی در این خصوص کمک نمود.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج این مطالعه اکثر زنان نخست باردار از زایمان طبیعی ترس داشتند. تلفیق یافته های دو مرحله کمی و کیفی نشان داد که ترس از زایمان در زنان نخست باردار تنها تحت تاثیر عوامل فردی نبوده، بلکه به طور چشمگیری تحت تاثیر جامعه، محیط و اجتماعی است که در آن زندگی می کنند، لذا لازم است ترس از زایمان و عوامل مرتبط با آن در دوران بارداری مورد توجه ویژه قرار گیرد.

کلید واژه ها: ترس از زایمان طبیعی، عوامل مرتبط، زنان نخست باردار، مطالعه ترکیبی

**Teheran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery**

**Clarifying the state of normal childbirth fear and
determining related factors in Primigravid women**

**A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for
Doctor of Philosophy (PhD) Degree**

**By:
Soheila Pirdadeh Beiranvand**

**Supervisors:
Dr. Zahra Behboodi Moghadam
Dr. Mahvash Salsali
Dr. Hamid Alavi Majd**

March 2016

English abstract

Background: Fear of natural childbirth is a common problem among pregnant women and, in many cases, leads to the request or implementation of a caesarean section. To provide strategies for promoting women's health and design and implement proper intervention programs, first, the situation of fear of childbirth should be identified among women and, then, the best preventive strategies should be presented via analyzing and explaining the associated factors. Therefore, the present study is performed to determine the prevalence and factors associated with fear of natural childbirth among primigravid women and explain their understanding and experience about this issue.

Method: The present study was a Sequential explanatory mixed methods study with Participant Selection Variant. First, a quantitative cross-sectional study was conducted to determine the prevalence and factors associated with fear of natural childbirth. At this stage, using a multistage cluster sampling method, 400 primigravid women with the gestational age of 18-32 weeks who referred to the selected health centers in city of Khorramabad for doing routine prenatal care in 2013 were selected and studied. To collect data, Childbirth Attitude Questionnaire, demographic characteristics, current pregnancy characteristics, and Northouse Social Support Questionnaire were used. Data analysis was performed using Chi-square, t-test, Mann-Whitney test, and multivariate logistic regression. Later, using quantitative data, a qualitative and conventional content analysis study was performed on 15 primigravid women who were selected using purposive sampling method and had the fear score of equal to or more than 28 in order to explain their understanding and experience about fear of childbirth. At this stage, data collection method was semi-structured individual interviews using open-ended questions. Finally, quantitative results were explained using qualitative data.

Findings: In the quantitative phase of this study, mean age of women was 24.44 ± 4.5 . Also, 92.7% of them were housewives and 43.8% had secondary education. The selected delivery method of most of these women (70.8%) was vaginal delivery. Their average gestational age was 23.70 ± 5.50 weeks. Also, 15.3% of them participated in childbirth preparation classes and 77.3% had information about the process of natural childbirth and its steps; their main source of information was the mass media in 18.3% and friends as well as acquaintances in 18.3% of the cases. Average score for fear of childbirth was $37.86 (\pm 9.44\%)$ and prevalence of fear of childbirth (CAQ ≥ 28) was 80.8%, respectively. Based on the results of multivariate logistic

regression analysis, lack of sufficient income for living expenses, lack of participation in childbirth preparation classes ($p < 0.05$), and the selected delivery method (vaginal delivery) ($p < 0.001$) were the predictors of fear of natural childbirth. Analysis of data at the qualitative stage led to the emergence of three themes including feeling of inability for childbirth, confusion in decision making, and concerns about childbirth outcomes. This analysis could explain the understanding of primigravid women about fear of childbirth and help explain the quantitative data in this regard.

Conclusion: According to the results of this study, the majority of primigravid women were afraid of childbirth. Combining the results of both qualitative and quantitative stages showed that fear of natural childbirth in primigravid women was not only influenced by personal factors, but also significantly affected by the society and social environment in which they were living. So, it is necessary to pay special attention to fear of childbirth and its related factors during pregnancy.

Keywords: Fear of natural childbirth, related factors, primigravid women, mixed methods study.